

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI

CEP KİTAPLARI - ???
AİLEM SERİSİ - 06

Editör

Doç. Dr. Huriye Martı

Koordinasyon

Yunus Akkaya

Grafik Tasarım

AralGroup | Creative

Tel: 0.312 433 2725

Baskı

AralGroup | Creative

Tel: 0.312 433 2725

Baskı Takip

İsmail Derin

İletişim

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı

Tel: (0 312) 295 72 93 - 94

Faks: (0 312) 284 72 88

e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

www.diyanet.gov.tr

Eser İnceleme Komisyon Kararı

00.00.0000/..

1. Baskı Ankara 2014

2014-06-Y-0003-000

ISBN 978-975-19-0000-0

Akrabalarım Var

Dr. Yaşar Yiğit

Doğduğu, büyüdüğü, nice hatırasına sahne olan Mekke'den ayrılarak Medine'ye hicret etmek zorunda kalmıştı Peygamberimiz... Kendisine kucak açan şehre ulaştığında verdiği ilk mesajlar arasında "akraba ilişkilerine özen göstermek" yani "sıla-i rahim" de vardı. O günlerde İslâm'ı seçen eski Yahudi bilginlerinden Abdullah b. Selâm anlatıyor:

"Peygamber (s.a.s.) Medine'ye geldiği zaman halk onu karşılamaya çıktı. 'Resûlullah geldi!' çığlıklarını duyunca, bir bakayım diye herkesle beraber ben de gittim. Onun yüzünü görünce, bir yalancı yüzü olmadığını anladım. Ondan işittiğim ilk buyruğu şu oldu: 'Ey insanlar! Selâmı yayın, yemek yedin, sıra-i rahmi gözetin, insanlar uyurken namaz kılın ki cennete selâmetle girin.'" (Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 42)

Sıla-i Rahim Nedir?

Sıla-i rahim gerek kan bağı, gerekse evlilik vesilesiyle oluşan hısımlara ve akrabalara iyilikte bulunma, onlarla ilgilenme, ilgili olma, akrabalık bağlarını güçlendirip onların hakkını gözetme demektir.

Sıla-i rahim dinî bir kavramdır ve bu kavramdaki rahim kelimesi Allah'ın Rahman isminden alınmıştır. Sevgili Peygamberimiz bu gerçeği şöyle açıklar: *“Merhametliler, Rahman’ın da kendilerine merhamet ettiği kimselerdir. Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin! ‘Rahim’ (akrabalık bağı) Rahman kökünden türemiştir. Kim onu sürdürürse Allah da onunla ilişkisini sürdürür; kim de onu koparırsa Allah da o kimseyle ilişkisini koparır.”*

(Tirmizî, Birr ve sıla, 16)

O halde, akraba ilişkileri, bir ucu Rahman ve Rahim olan Yüce Allah'a uzanan son derece kıymetli ve bir o kadar da anlamlı ilişkilerdir. Akrabalarımızla kurduğumuz bağ, bir kul olarak Allah'la kurduğumuz baği etkileyecek kadar önemlidir. Onlarla iyilik, hoşgörü, merhamet ve adalet üzerine geliştirdiğimiz sağlıklı bir ilişki, her bakımdan rahmete yol açacaktır. Bu rahmet ve merhamete birey, toplum hatta topyekûn insanlık olarak ne kadar da muhtaç olduğumuz açıktır.

Şurası bir gerçek ki, gün geçtikçe kalabalıklar içinde yalnızlaşıyoruz, sahipsizleşiyoruz. Gerek akrabalarımız gerekse diğer insanlarla ilişkilerimiz zayıflıyor. Kendimizin dışındaki insanları ve onların problemlerini günden güne umursamaz oluyoruz. Huzuru, sevinci, üzüntüyü, varlığı, yokluğu tek başımıza yaşamaya doğru hızla ilerliyoruz. Oysa problemler, üzüntüler paylaşıldıkça hafifler, aynı şekilde sevinçler de paylaşıldıkça daha bir anlam kazanır. Ahlakımız, ticaretimiz, sanatımız, dinlenme ve eğlence kültürümüz, insanî ilişkilerimiz gittikçe yozlaşıyor. Bunun en önemli sebebi modern dünyanın bizlere sunduğu hayat tarzı ve kendi değerlerimizden uzaklaşmamız olsa ge-

rek. Kentlere doğru yaklaştıkça gündelik hayatın hengâmesi içinde aile ve akraba ilişkilerinin zayıfladığını, hatta kaybolma noktasına geldiğini görüyoruz. Oysa dinimiz, bir taraftan akraba ilişkilerini mümkün merteye kuvvetlendirmemizi, onlardan muhtaç konumda olanları koruyup desteklememizi emrederken, diğer taraftan da yakınlarla ilişkilerimizi koparmamızı yasaklamaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de, *"Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaş, yolcuya, idare ve himayeniz altında olanlara iyi davranın. Allah kendini beğenen ve daima böbürlenip duran kimseyi sevmez."* (Nisâ, 4/36) buyrulur. Allah'a ibadet dışında, başta ana baba olmak üzere toplumun ilgiye muhtaç diğer fertleri ile iyi ilişkiler kurulmasının bir görev olduğu vurgulanır. Kendini akrabalarından üstün ve erişilmez gören kibirli insanın iflah olmayacağı anlatılır. Zira nice yalnız anne babalar, akrabalar bir dost ya da evlat yolu gözlemektedir. Hâllerini soracak, bir nebze olsun dertlerini paylaşacak yakınlarının hasretini çekmektedir...

Akrabayı Ziyaret: Ona mı Kendimize mi İyilik?

Akrabalık ilişkilerini sıcak tutmak onların hâl ve hatırını sormakla, yalnız olmadıklarını hissettiren ziyaretlerle mümkündür. Bu ziyaretlerde öncelik Kur'an'a göre anne babadadır. Bunun yanında, hala, teyze, amca, dayı gibi yakınlarımız da ziyaretimizi, onlarla buluşmamızı ve kaynaşmamızı

hak etmektedir. Nitekim Peygamberimiz, “*Bir kişinin amcası, baba yarısıdır.*” (Tirmizî, Menâkıb, 28) der ve hatırlatır: “Teyze, anne konumundadır.” (Tirmizî, Birr, 6) O (s.a.s.), büyük bir hata işlediğini ve günahıtan kurtulmak için ne yapması gerektiğini sormaya gelen bir adama tövbe ettikten sonra anne babasına iyilik yapmasını tavsiye etmiştir. Ama adam, “Annem babam öldü” deyince

“Öyleyse teyzene iyilikte bulun.” demiştir. (Tirmizî, Birr, 6)

Ziyaretler, her şeyden önce akrabalar arasındaki bağları kuvvetlendirir, küskünlükleri yok eder. Sevincin ve kederin paylaşılmasına vesile olup sıkıntıların giderilmesini sağlar. Güven aşılır. Ne acıdır ki, günümüzde her türlü haberleşme ve ulaşım imkânlarına sahip olmamıza rağmen amcalarını, dayılarını, halalarını, teyzelerini ve onların çocuklarını tanımayan insanlar var! Kendileri tanısalar bile çocuklarına tanıtma ihtiyacı hissetmeyenlerin sayısı da hiç az değil! Bunun neticesinde, düğünlerimizde, cenazelerimizde, sevinç ve üzüntümüzde bize destek çıkacak yanımızda olacak kişileri arar durur hâle gelmiş durumdayız. Hem akrabalarımızı ihmal etmekte, hem de kendimiz yalnız kalarak rahmetten mahrum olmaktadır. Akrabalarımızla aramızdaki yol mesafesine göre haftada, ayda veya hiç olmazsa en azından yılda bir ziyarette bulunalım. Eğer yüz yüze ziyaret mümkün değilse iletişim araçlarının bu kadar geliştiği günümüzde farklı imkanları kullanarak akrabalarımızın hâl ve hatırını sorup bağlarımızı canlı tutalım.

Yardım Önce Akrabaya

Akrabadan muhtaç olanlara yardım etmek de sıla-i rahimdir. Zekat ve fitrelerimizi öncelikle yoksul akrabalarımıza vermemiz, sevabımızın katlanmasına vesile olacaktır. Bu konuda Peygamberimiz, *“Yoksula bir şey vermek sadakadır. Akrabaya bir şey vermenin ise iki sevabı vardır. Birisi sadaka sevabı, diğeri de akrabayı görüp gözetme sevabıdır.”* (Nesâî, Zekât, 82) buyurur. O halde sağlıklı bir akrabalık ilişkisinde en güzeli, akrabadan muhtaç olanları ziyaret ederek onlara hem manevi destek sunmak hem de maddi yardımda bulunarak geçim sıkıntılarını hafifletmektir.

Bakmakla yükümlü olduklarımız dışındaki akrabalarımıza yapılacak maddi yardımların ölçüsü, onların yakınlık derecesine, ihtiyaç durumlarına, bizim de maddi gücümüze göre değişiklik gösterir. Sıla-i rahim, yakınlarımızla maddi ve manevi, söylem ve eylem olarak dayanışmanın, bütünleşmenin ifadesidir.

Akrabaya iyilik, fakir bir akrabanın ihtiyacını gidermekle olabileceği gibi, tatlı bir söz veya bir gülümsemeyle de olabilir. Peygamberimizin ifadesiyle, *“Güzel söz sadakadır.”* (Buhârî, Cihad, 128)

Hatta bir çift güzel söz, insanları incitecek veya onurlarını zedeleyerek maddi yardımda bulunmaktan daha değerlidir: *“Güzel söz ve bağışlama, arkasından incitme gelen sadakadan daha iyidir.”* (Bakara, 2/263-264) Allah Teâlâ akrabalara ikram ve yardımda bulunma hakkında şöyle buyurur: *“Sana Allah yolunda ne harcamayacaklarını soruyorlar. De ki: Hayır olarak ne harcarsanız o, ana-baba, akraba, yetimler, fakirler ve yolda kalmışlar içindir. Hayır olarak ne yaparsanız, gerçekten Allah onu hakkıyla bilir.”* (Bakara, 2/215)

Yakınlarla Sılayı, Yaratana Sıla Zemininde Okumak

Sıla-i rahim denildiğinde ilk olarak aklımıza akrabalarla ya da yakınlarımızla olan ilişkimizi sürdürmek geliyor. Hâlbuki insan, kendisini yoktan var eden ve sayısız ikramlarla yeryüzünde ağırlayan Yaratıcısıyla da sılasını yani bağını devam ettirmelidir. Zaten yakınlarla olan sıra, Rab ile olan sılanın varlığı durumunda daha da bir önem kazanmaktadır.

İnsan önce Rabbine bağlanmak zorundadır.

Yani öncelikle kendisini koruyan, kollayan, asla yalnız bırakmayan ve her türlü nimeti bahşeden Yüce Yaratıcı ile sılasını kesmemekle yükümlüdür. Çünkü Rabbi ile muhabbet ve minnet bağları kopmuş bir insanın artık tutunacak bir dalı, sığınacak bir yeri kalmamıştır. Böyle bir kimsenin diğer insanlarla oluşturduğu bağ ve birlik de özünde bir kıymet ifade edemez. Rabbine dost olmayan, nasıl gerçek dostluklar kurabilir ki? Zorunlu karşılaşmaların ya da dünyevî menfaatlerin bulunduğu bir topluluk, sarsılmaz bir güven ve sadakati nasıl tecrübe edebilir ki?

Peygamber Efendimiz
buyuruyor ki;
*“Allah’a ve âhiret
gününe inanan, akraba
ilişkilerini sürdürsün.”*
(Buhârî, Edeb, 85)

Çağımızda bu konumda olan fert veya toplumların yaşadığı büyük problemlerin ve sosyal bunalımların asıl sebebi, Allah ile olan sılanın koparılması değil midir? Allah ile olan sıra derken,

O'nun varlığına ve birliğine iman etmeyi, sonra da bu imanın gereklerini yerine getirmeyi kastediyoruz. Böyle bir sıra, sıraların en güçlüsüdür. Kur'an-ı Kerim'de, "Putları inkâr edip Allah'a inanan kimse, kopmak bilmeyen sağlam bir kulpa sarılmıştır." (Bakara, 2/256) buyrulurken işte böyle güçlü bir bağdan söz edilir.

Başta Yüce Yaratanımızla sıra olmak üzere, hayatta kurulması ve sürdürülmesi gereken bağları koparan kimseler için Kerim Kitabımızda çok ciddi ikazlar bulunmaktadır. Anlaşılan o ki, sadece bu dünyada yalnızlık ve umutsuzluk değil, öbür dünyada da pişmanlık ve hüsrân onları beklemektedir: *"Onlar, Allah'a verdikleri sözü, pekiştirilmesinden sonra bozan, Allah'ın korunmasını emrettiği bağları koparan ve yeryüzünde bozgunculuk yapan kimselerdir. İşte onlar ziyanı uğrayanların ta kendileridir."* (Bakara, 2/27) Velhasıl, sıra-i rahmin çekirdeğini Allah'a olan kulluk ya da O'na olan iman bağı teşkil etmektedir. İmanından dönenler ise, Allah ile kalbî bağını, yani "sılasını" kesenlerdir.

Sıla ile Bereketlenen Ömürler

Zaman bir değirmen gibi ömürleri öğütür. Yaşlı ya da genç, her insan zamanı gelince ölür. Ömrün uzunluğu değil, nasıl değerlendirildiğidir mühim olan. İç içe katlanmış bereketli zamanların peşinde koşmalıdır insan; ömrüne bereketi davet etmenin yollarını bilmelidir.

İşte bu yollardan birisi de akrabalık ilişkilerine yatırım yapmaktır. Akrabalar arasındaki ilişkilerin sağlam, sıcak ve devamlı olması, akrabaların birbirine maddi ve manevi anlamda destek olmaları, lütuf ve rahmete kapı aralar. Rahmet Peygamberi, *“Kim rızkının bollaştırılmasını yahut ecelinin geciktirilmesini arzu ederse, akraba ilişkilerini sürdürsün.”* (Buhârî, Edeb, 12) buyururken aslında bizlere berekete dair bir ipucu veriyor olamaz mı?

Şurası bir gerçek ki, Yüce Allah'ın insan için takdir buyurduğu ömür ne artar ne de eksilir. Bazı ibadetlerin ve güzel davranışların ömrü artıracığına dair Peygamber müjdeleri, ayların çoğalması ya da yılların uzamasından çok daha derin anlamlar taşımaktadır. Yüce Mevla, insanların yapacakları ibadetleri ve güzel işleri ezelde bilir

ve bu güzel işler sebebiyle iyi insanların ömürlerini artırarak takdir buyurur. Ayrıca akrabalarını gözeten insan, ömrünü verimli, sıhhatli ve huzurlu geçirir. Elbette böyle bereketli bir ömür, uzun ama geçimsiz ve mutsuz bir ömürden daha kıymetli, daha anlamlıdır.

Akrabalık Bağlarının Karakteri

Kur'an'da, *“Allah'ın kitabına göre, akrabalar birbirlerine (varis olmaya) daha lâyıktırlar.”* (Enfal, 8/75) buyrulurken, yaratılış gereği akraba olanların, yakınlık derecelerine göre de birbirlerine diğer insanlardan daha çok ilgi duyacaklarına, birbirlerini daha çok koruyacaklarına işaret edilmektedir. Rahim bağı, kan bağı, aile bağı gibi biyolojik ve sosyolojik faktörler, akrabayı birbirine yakınlaştırır. Kısacası, insanın önce kendi yakınlarına yardım etmesi, yaratılış yasasının gereğidir. Bu husus, bir başka ayette şöyle dile getirilir: *“Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver ama saçıp savurma!”* (İsrâ, 17/26) Ayette önce akrabanın anılması, akrabalık ilişkisinin önceliğini anımsatmaktadır.

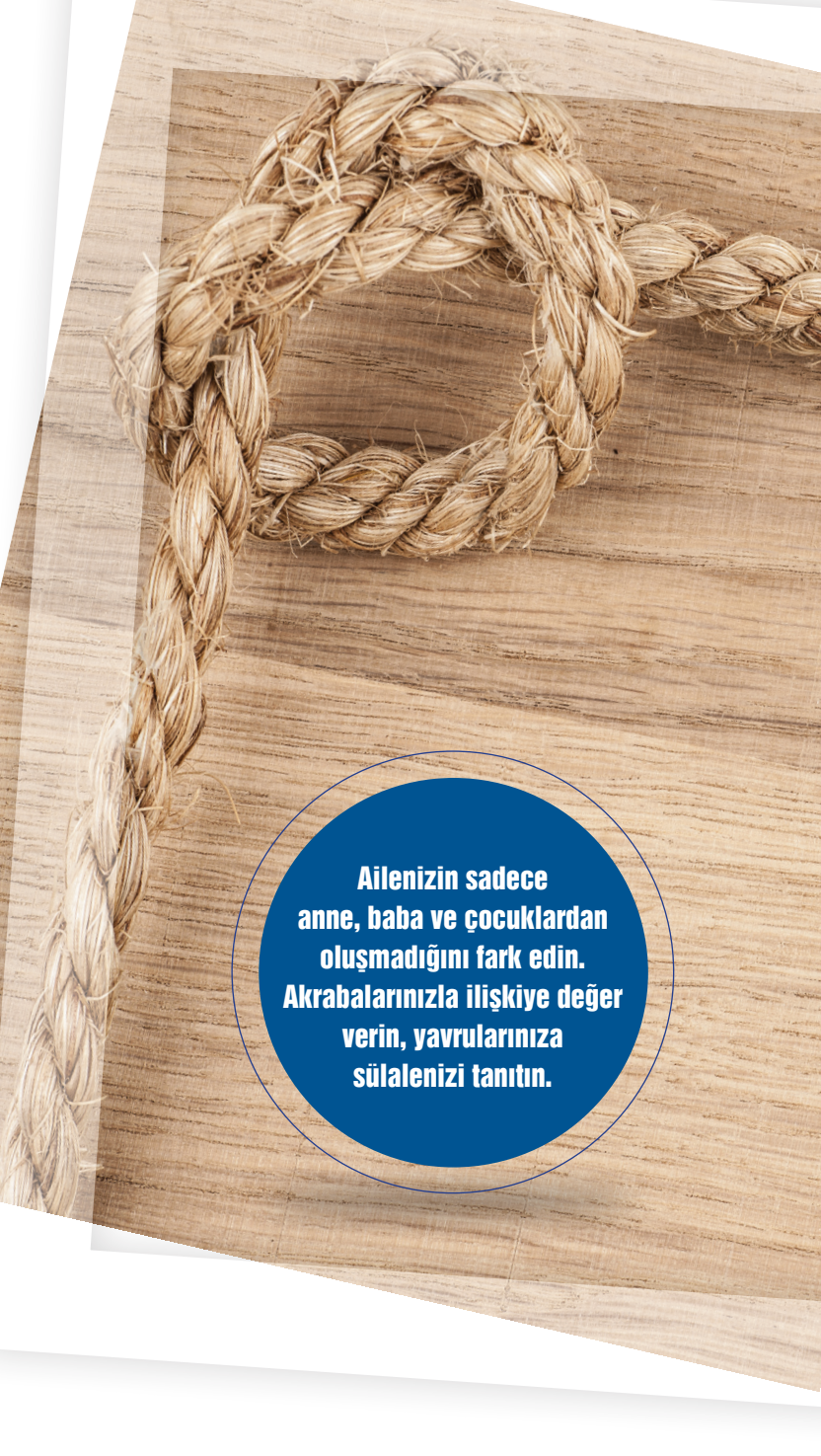
Akrabalık hassasiyeti, nesebini gurur ve kibir vesilesi yapmayla karıştırılmamalıdır. Esasen böyle bir tutku, cahiliye döneminden beri süregelen ve İslam'ın ısrarla mücadele ettiği bir yanlışıktır. Zalim de olsa mazlum da olsa kendi kabilesinin, aşiretinin, ailesinin fertlerini savunma ve kayırma alışkanlığı, dinimizin adalet ilkesine aykırıdır. Aksine insan, akrabalarıyla ilişkilerini menfaat üzerinden değil, merhamet, sevgi, karşılıklı hak ve sorumluluklar üzerinden okumalıdır. Zira en yakın akrabası bile olsa, şahitlikte ve yargıda dürüstlükten ayrılmamakla yükümlüdür: *“Ey iman edenler!*

*Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhi-
ne de olsa, Allah için şahitlik yaparak adaleti titiz-
likle ayakta tutan kimseler olun.” (Nisa, 4/135)*

Akraba ile İlişkiyi Kesince...

Büyüklerimiz “Akrabalar arasına giren düş-
manlık, ormana düşen ateş gibidir.” demişler.
Kontrol edilmesi imkânsız biçimde büyüyen
yangın, herkesi yakacak, hayatları karartacak,
gönülleri kül edecektir. Bu yüzden dinimizde ak-
rabalarıyla ilişkisini kesenler için birçok ilahi ikaz
ve tehdit vardır: “Allah’a verdikleri sözü, pekişti-

**Ailenizin sadece
anne, baba ve çocuklardan
oluşmadığını fark edin.
Akrabalarınızla ilişkiye değer
verin, yavrularınıza
sülalenizi tanıtın.**

**Doğum ve düğün
gibi güzel günlerde de
hastalık ve cenaze gibi acı
günlerde de çocuklarınızla
birlikte akrabalarınızın
yanında olun.**

**Unutmayın ki,
akrabalık bağlarımızı
koparmak bizi
yalnızlaştırır!**

rilmesinden sonra bozanlar, Allah'ın korunmasını emrettiği şeyleri (akrabalık bağlarını) koparanlar ve yeryüzünde bozgunculuk çıkaranlar var ya, işte lanet onlara, yurdun kötüsü (cehennem) de onlarıdır.” (Ra'd, 13/25)

Akraba ilişkileri pusula gibidir. Bir kimsenin insanlarla olan ilişkileri, akrabaları ile olan ilişkilerine göre şekillenir. Yakınları ile sağlıklı ilişkiler kuramayan insan, diğer insanlarla nasıl iyi ilişkiler geliştirebilir ki! Kendisini sevmeyen, akrabalarını sevmeyen, ailesini sevmeyen ve en yakınlarıyla mutluluğu paylaşamayan insan, huzurlu bir toplumun yapı taşı olabilir mi? Toplumdaki sevgi ve dayanışma bağlarının çözülmesi aileden başlar, komşulara ve diğer kesimlere sirayet eder, neticede toplumun ahengi bozulur. O halde aile bağlarının yıpranmaması için emek vermek, bir anlamda toplumu ayakta tutmak için çabalamak demektir.

Peygamber Efendimiz, “*Haddi aşmak ve akraba ile ilişkiyi kesmek kadar, Allah'ın bu dünyada cezasını peşin olarak vereceği başka bir günah yoktur.*” buyurur. (Ebû Dâvûd, Edeb, 43) Akrabalık ilişkisi o kadar mühimdir ki, akrabaları Müslüman

olmasalar bile aralarındaki akrabalık hukukundan dolayı bir Müslüman onlara iyi davranmakla yükümlüdür. Bir diğer ifadeyle, akraba ilişkilerinin sürdürülmesinde din farkı dahi dikkate alınmaz. Allah'ın koyduğu sınırları ihlal eden konularda anne babaya itaat edilmesi yasaklansa da onlarla sağlıklı bir ilişki sürdürülmesi istenir: *“İnsana şöyle emrettik: Bana ve anne babana şükret. Dönüş banadır. Eğer hakkında bilgi sahibi olmadığın bir şeyi bana ortak koşman için seni zorlarlarsa onlara itaat etme. Fakat dünyada onlarla iyi geçin. Bana yönelenlerin yoluna uy. Sonra dönüşünüz ancak banadır.”* (Lokman, 31/14-15)

Kur'an-ı Kerim'in bu uyarısı Peygamberimizin tavırlarına da yansır. O (s.a.s.), üzerinde çok emeği bulunan amcası Ebû Tâlib'in Müslüman olmasını çok istemiş, İslam'ı kabul etmemesine rağmen son nefesine kadar amcasıyla olumlu bir ilişki sürdürmüştür. Benzer şekilde, Hz. Ebû Bekir'in kızı Esmâ, müşrik olan annesi kendisini ziyarete gelince nasıl davranması gerektiği konusunda Sevgili Peygamberimize danışmış, Peygamberimiz de *“Annenle ilgilen, ona ikramda bulun.”* demiştir. (Buhârî, Edeb, 8)

Unutulmamanın Yolu Unutmamaktan Geçer

Kültürümüzde sla-i rahme vesile olacak, akrabalık bağlarını güçlendirecek çok kıymetli gelenek ve göreneklerimiz, etkinliklerimiz vardır. Şüphesiz bayramlar bunların başında gelir. Ş kadarını söyleyelim ki, bayramlar temel esprisini kaybetmediği sürece, gerek akrabalar gerekse toplumun diğer bireyleri arasında kaynaşma ve dayanışmanın belirginleştiği zaman dilimleri olmaya devam edecektir. Bayramlar vesilesiyle yapılan ziyaretler, kalplerin yumuşamasına, sevginin paylaşılmasına vesile olur.

Bayramlar, bireysel anlamda hissedilen huzurun dalgalar halinde kitlesel boyuta ulaşmasını sağlar. Ancak ister istemez günümüzde bayramların bu ruh hâli içinde idrak edilip edilmediği sorusu akla geliyor. İlişkilerin menfaat temeli üzerine inşa edildiği, insanların çoğu zaman kendilerine sağlayacağı menfaatler ölçüsünde başkalarıyla ilgilendiği hatta kendinden önce başkalarını tanımlamaya kalkıştığı zamanlardan geçiyoruz. İnanç ve ahlâka dair hassasiyetlerin azaldığı, bunun sonucu olarak da çoğu kez üst kattaki komşunun alt kattakinden habersiz yaşadığı, aileler ve akrabalar arasındaki ilişki bağlarının çözüldüğü, nesiller arasında kalın duvarların örüldüğü bir dönemde yaşıyoruz.

Bütün bu olumsuzlukların giderilmesi veya asgariye indirilmesinde sıla-i rahmin etkisi ve önemi inkâr edilemez. Bu itibarla bayramlar, birbirimizden kaçış anları değil birbirimize yaklaşma anları olmalıdır. Kur'an-ı Kerim'de değişik vesilelerle Allah'ı unutanların Allah tarafından da unutulacağı vurgulanmaktadır. Mesela, *"Onlara şöyle denir: Bugüne kavuşacağınızı unuttuğunuz gibi, bu gün biz de sizi unutuyoruz. Barınağınız*

ateştir. Yardımcılarınız da yoktur.” (Câsiye, 45/34) ayeti, Allah’ı unutanı, insanların kendisine en fazla muhtaç olduğu günde Allah’ın da unutacağını yani onlara yardım etmeyeceğini dile getirmektedir. Bu durum insanlar için de böyledir. Kendisi unutan insanın, unuttuğu insanlar tarafından bir şekilde unutulacağı açıktır. Zor günlerinde insanların yanında yer almayan, zor gününde kimseyi yanında bulamayacaktır.

O halde, unutulmak istemiyorsak, ana babamızı, eşimizi dostumuzu unutmamalıyız. Müslümanlar arasında kardeşlik hakları bulunmasının yanı sıra, akrabalar arasında bir de sıla-i rahim kapsamında ele alınacak haklar olduğunu hatırimızdan çıkarmamalıyız. Gerçekten de sıla-i rahim, insanları boncuk taneleri gibi bir araya getiren ipliğe benzer. Bu bağı koparmak her biri bir köşeye savrulan boncuklar gibi insanların birbirinden ayrılmasına ve anlamsız bir boşluğa yuvarlanmasına sebep olacaktır.

En acı nefret, akrabaya duyulan nefrettir. Karşılığını göremesek bile, akrabalarımıza güzel davranmalı ve küslüklere fırsat vermemeliyiz. Akrabalarımız arasında, kendileriyle yakın bir ilişkiyi

sürdürdüğümüzde ailemizin farklı açılardan zarar göreceğini fark ettiğimiz insanlar olabilir. Onlarla bile doğum, ölüm, düğün gibi hayatın dönüm noktalarında yanlarında olacak, selamı ve duayı kesmeyecek bir ilişki geliştirmeliyiz. Birbirini reddetme, hayatından tamamen çıkartma, lanetleme, beddualaşma gibi davranışların sadece karşımızdakini ya da bizi yıpratmakla kalmayıp, Rabbimizin merhametine kavuşmamızın önünde de ciddi bir engel teşkil edeceğini bilmeliyiz. Akrabalık ilişkilerinin pazarlığı olmaz. Peygamber Efendimizin şu uyarısını hatırlamalıyız: *“Sıla-i rahim yapan, akrabasından gördüğü iyiliğe iyilikle karşılık veren kimse değil, akrabası kendisine iyiliği kestiğinde dahi onlara iyilik yapandır.”* (Buhârî, Edeb, 15)

Annesini ve babasını kaybeden Rahmet Peygamberini akrabaları büyütmüştü. O da büyüdüğünde yakınlarına karşı daima vefakâr davranmış, asla nankörlük etmemişti. Hz. Hatice annemiz, onun bu hâlini dile getiriyor, bir peygamber olarak vahiy aldığı ilk gün titreyerek gelip üzerini örtmelerini istediğinde şöyle diyordu: *“Hayır, korkma! Vallahi Allah seni asla utandır-*

Peygamberimiz
şöyle buyuruyor:
“Akrabalarla ilişkiyi kesen,
cennete giremez.”
(Buhârî, Edeb, 11)

maz. Çünkü sen akrabalarını gözetirsin.” (Buhârî, Bed’ü’l-vahy, 1) İslam gelince Allah Resûlü (s.a.s.) ilk önce akrabalarını dine davet etmiş, onların huzuru ve mutluluğu için çabalamıştı. Diyebiliriz ki, sıla, Peygamber Efendimizin yaşam modelidir, sünnettir, peygamber ahlâkının bir parçasıdır.

Toplumsal hayatta olaylar bizim hedeflediğimiz, arzuladığımız şekilde cereyan etmeyebilir. Yakınlar arasında da zaman zaman çeşitli sebeplerle hoş olmayan hadiseler yaşanabilir. Böyle bir durumda akrabamız bizi terk etse, bizimle görüşmek istemese hatta bize karşı dostça bir tavır takınmasa bile, bilinçli bir Müslüman olarak biz akrabalık bağını koparmayalım. Her hâlükârda akrabalarımızla ilişkilerimizi Allah’ın Rahman sıfatının tecellisi olarak şefkat ve merhamet üzerine kuralım.

Akraba ve dost ziyaretlerini asla küçümsemeyelim. Sıla-i rahmi, Rabbimizin rızasını kazanmamıza ve toplumsal birliğimizi güçlendirmemi-

ze vesile olacak bir adım olarak görelim. Eğer imkânımız varsa, ihtiyaç sahibi olan akrabalarımıza maddi yardım ve destekte bulunalım. Yaşlı akrabalarımızı zaman zaman yoklayarak dualarını alalım, tecrübelerinden yararlanalım.

Akrabalarımıza karşı tatlı dilli, güler yüzlü, sabırlı ve hoşgörülü olalım. Aramızdaki küçük sıkıntıları, ufak anlaşmazlıkları büyüyüp kangren hâline gelmelerine izin vermeden çözelim. Selamı sabahı kesmeyelim, kendimiz için istediğimiz güzellikleri onlar için de dileyelim. Akraba ile ilgiyi koparmanın ve onlara kötü davranmanın, büyük günahlardan olduğunu da hatırimızdan çıkarmayalım. Kur'an'ın ikazına kulak verelim: *“Demek siz (İslâm'dan) yüz çevirip de yeryüzünde fesat çıkaracak ve akrabalık ilişkilerini koparacaksınız öyle mi! İşte Allah'ın lânetlediği, kulaklarını sağır ve gözlerini kör ettiği kimseler bunlardır. Onlar Kur'an'ı hiç düşünmüyorlar mı? Yoksa kalpleri üzerinde kilitler mi var!”* (Muhammed, 47/22-24)